

KÜLÖNFÉLÉK.

Alsó-Fehér vármegye román népe. Néprajzi tanulmány jelent meg (különnyomatként Alsó-Fehér vármegye monografiájából) *dr. Moldován Gergelytől*, a mely jóformán az egész erdélyi románság etnografiája s nagy hézagot pótló kitűnő munka. Fejezetei: a vármegye felosztása, a románság száma, helynevek, család-, keresztnévek, állatnevek, mőczok, mokánok, a román jellem, természet, a román nyelv, község, templom, ház, viselet és ruházat, a románság foglalkozása, román hitvilág, népirodalom, népköltészet, születési, lakodalmi, temetési szokások, családi, társadalmi szokások, ünnepi szokások, időtöltések, játékok, balhit, babona különböző körből, irodalom. E vázlatos tartalomjegyzék is mutatja, hogy Moldován könyve kiterjeszkedik a népélet és néplélek minden nyilvánulására s hogy annak megismertetése az irodalomban egészen új nyomokon jár s eddig teljesen parlagon hagyott földet művelt meg. Részletesen is fogjuk ismertetni, most csak röviden jelezni kívántuk ennek a nagybecsű és Erdély etnografiájára kiváló fontosságú munkának megjelenését. Terjedelme nagy 8-adréten 321 oldal, két fénynyomatú táblával (mőczok és havasaljiak csoportképe), ára 3 frt. (N.-Enyed 1899.)

A „Székely Oklevéltár“ VII. kötete jelent meg legújabban, Csíkvármegye költségén, kiadva a Székely történelmi pályadíj-alap által, szerkesztette *dr. Szádeczky Lajos*. Ez a kötet az 1696—1750. évek történetére vonatkozólag m. e. 400 oklevelet tartalmaz, többnyire Csíkvármegye és Udvarhelyvármegye levéltárából és más köz- és magánlevéltárakból. A gubernium első félszázadára nagybecsű adatokat tartalmaz, arra a korra, melyben azok a mélyreható átalakulások mentek végbe, melyek a fejedelmikor megszűntével Erdély közéletét, államrendjét, intézményeit, adózási viszonyait, társadalmi életét s részben vallását is átalakították. Ennek a történeti „metamorphosis“-nak a székelységre vonatkozó része nyer okleveles megvilágítást a Székely oklevéltár VII. kötete által. Megélnékülnek ebből a guberniumi kor legfőbb bajai, az adózás és a katonatartás miseriái, az idegen katonaság erőszakosságai, kihágásai, zsarolása, melyeket a Rákóczi-forradalom csak ideig-óráig orvosol. Felújul az 1717—20-iki szárazság, éhínség és pestis emberirtó pusztításának emléke, mely a lakosságnak közel felét kiirtotta. A jogszokások, intézmények, gazdasági vallás-erkölcsi élet is számos adalékkal illusztrálatik, a culturtörténet, családtörténet is érdekes adatokra talál e kötetben, mely 459 l. terjedelemben, pontos névmutatóval jelent meg, ára 2 frt.

Néprajzi kiállítás és múzeum. Az Erdélyi Kárpát-Egyet néprajzi osztálya múlt év november hó folyamán *gr. Kunn Géza* dr. elnöktele alatt elhatározta, hogy a Mátyás király szobra jövő év őszen történendő leleplezése alkalmára erdélyi nép- és tájrajzi kiállítást rendez

és ennek állandósítása végett *nép- és tájrajzi múzeumot* alakít. Ennek szervezésére állandó bizottságot küldött ki (Szádeczky Lajos elnök, dr. Herrmann Antal előadó, dr. Moldován Gergely, dr. Márki Sándor, dr. Kozma Ferencz, Merza Gyula, Radnóthy Dezső titkár, Kovács Géza jegyző és Kolbenhayer Bertalan tagokból), a mely a kiállítás érdekében megtette a kezdeményező lépéseket s megindította a gyűjtést. Kolozsvár városa méltányolván a Kárpát-Egylet nagy culturalis fontosságú törekvését, a kiállítás és múzeum helyiségeül átengedte Mátyás király születési házáat, melyet a város tavasszal restauráltatni fog. A rendező-bizottság most már általános felhívást és tájékoztatót bocsát ki a nagy közönséghez, felhíván mindenkit, hogy az *Erdélyi Néprajzi Múzeum* megalkotásához megfelelő régi vagy újabb néprajzi, népipari tárgyak kiállításával, átengedésével, vagy egyéb adományokkal hozzájáruljanak. Minden ajánlat vagy küldemény az Erdélyi Kárpát-Egylet (Kolozsvárt, Jókai-u. 11 sz.) küldendő.

„**Világszép Erdély**“ cz. a. egy díszmunkát készül kiadni az Erdélyi Kárpát-Egylet, Erdély természeti nevezetességeinek leírásával és illustratioival, melyet *Hankó Vilmos* ír. Nem pusztá út- és vidékleírás lesz, hanem inkább népszerű természettudományi munka, a hasonló irányú francia munkák eleven, színes előadásával, vonzó leírásaival és szép illustratiókkal. A munka megrendelési ára 3 frt, mely ez EKE titkári hivatalához (Kolozsvár Jókai u. 11. sz.) intézendő,

A Csákyak birtokai jegyzéke jelent meg e napokban Lőcsén: „A körösszeghi és adorjáni Csákyak által egykor birtokolt várak, kastélyok, uradalmak, mezővárosok, városi házak, falvak, szőlők, puszták és részbirtokok betűsoros jegyzéke“ cz. a. „a családi levéltárak okmányai alapján összeállítva és a család tagjai számára kéziratként kiadva“ Lőcsén 1898. A lőcsei egyesített családi levéltár és a mindszentí levéltár oklevelei és jegyzékei alapján készült. A jegyzék rovatai feltüntetik a birtok nevét, az oklevél keltének évszámát, a levéltári osztályt és a csomag és írat sorszámát. 734 Csáky-birtokról szól az érdekes és tanulságos jegyzék, mely így magában is élénk képet ad a Csákyak egykori nagy birtokairól.

Thököly Erdély fejedelemsége története jelent meg a m. év végén különnyomatként a „Századok“ 1898-iki évfolyamából, írta dr. *Szádeczky Lajos* (87 l.)